SLOVENEC

Štev. 197. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. (vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v torek, 30. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6·50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravništvu prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna petitvrsta (dolžina 72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona štev. 188.

Deželnozborske volitve

v mariborskem volilnem okolišu.

Maribor, 29. avgusta.

Od mnogo strani se očita, da se v mariborskem volivnem okolišu za deželnozborske volitve v 4. kuriji ne stori nič in da so vesti iz tega volilnega okoliša vznemirljive.

To domnevanje pa ni opravičeno. Vršil se je pravočasno zaupni shod. Vršili so se tudi dogovori s kandidati in bode gotovo pri prvem zaupnem shodu dne 1. septembra definitivno postavljen kandidat za ta volilni okoliš, tako da bodo južnoštajerski Slovenci za ptujski, celjski in mariborski volilni okoliš imeli pravočasno kandidate postavljene.

Seveda se mora priznati, da je postopanje v tem najvažnejšem našem okolišu najtežavneje. Predolgo namreč je že naš narod spal v obmejnih okrajih, kakor da bi ga bilo mogoče sedaj naenkrat spraviti do tiste probujenosti, kakor je zastopana po drugih bolj v osredju ležečih okrajih.

Zato je tudi postavljanje kandidata v mariborskem volilnem okolišu zelo odgovorno in težavno. Znano je, da volijo v tem okolišu slovenski okraji Maribor, Slovenska Bistrica in Marnberg ter nemški okraji Ivnik, Arvež, Radgona in Cmurek.

Po prebivalstvu štejejo ti okraji v mestu mariborskem:

	Slovenci:	Nemci:
	4062	19298
Sodnija	43804	8473
Bistrica	17969	1346
Marnberg	10645	4859
Radgona	2550	19976
Arvež	3440	13478
in		15164

tako da štejejo vsi okraji vkup 85020 Slovencev in 102 570 Nemcev.

Iz tega sledi, da so Slovenci pri tej volitvi prav izredno važni in odločilni faktor.

Vendar se ne sme pozabiti, da je slovensko prebivalstvo v teh okrajih zelo odvisno od našega kapitala, da je ob meji malo probujeno in v teh krajih tudi izvan narodnega tabora, kakor v socialdemokraškem taboru.

V poštev bi prišli pri tej volitvi 4 kandidati, kandidat nemških konservativcev, ki ima trdno zaslombo v kmečkem volilstvu okrajev Emurek, Radgona, Ivnik in Arvež, dalje kandidat nemških nacionalcev, ki ima zaslombo v Mariboru, Arvežu, Cmureku, Radgoni in Ivniku in socialnodemokraški kandidat, ki ima največjo zaslombo v mestu mariborskem in deloma v Ivniku in Arvežu ter potem slovenski kandidat.

Ako se postavijo v boj vsi štirje kandidati, tedaj je sigurno pričakovati ožje volitve, ker ni lahko misliti, da bo prišel kateri kandidat do absolutne večine že pri prvi volitvi.

To bi zamogel le doseči kandidat, ki bi združeval 2 stranki. Taka zveza bi bila le mogoča med kandidatom nemških konservativcev in slovenskim kandidatom, ako bi kandidat nemških konservativcev zamogel dati tako garancijo, da bi zamogli zanj stopiti tudi slovenski volilci.

Od strani nemških konservativcev je postavljen kandidatom g. Lopič, župnik v Emureku, rodom Slovenec.

Ali bo prišlo do takega kompromisa, pokazal bo volilni zaupni shod dne 1. septembra.

Na vsak način bodo imeli Slovenci tudi v zvezi z nemškimi konservativci hud volilni boj, zato, ker je Gustav Stiger kandidat nemških nacionalcev in socialnodemokraški kandidat agilen ter se bo od one strani spravilo mnogo volilcev na volišče.

Kandidat Slovencev samih bi le imel uspeh, kar ni upati, če bi si pridobil podporo izmed zgoraj navedenih strank.

S tem položajem je dano tudi navodilo, kako treba postopati pri postavljenju kandidata in pri volitvi sami.

Ne gre torej brezmiselno kričati, da je treba postaviti narodnoradikalnega kandidata, ker se ne more priznati, da bi bilo boljše združiti nekaj glasov za kandidata, ki bi bil samo številni kandidat, kakor pa zmagati s kandidatom, ki bi bil obenem pripravljen dati koncesije narodnemu programu slovenskemu.

Na vsak način pa bo treba, da se za tistega kandidata, ki bo postavljen dne 1. sept. pri zaupnem shodu v Mariboru, potegnejo vsi Slovenci v zgoraj imenovanih okoliših, tudi tisti, ki so v arvežkem, cmureškem in radgonskem okraji, da osobito mesto Maribor skrbi, da grejo vsi naši volilci na volišče, da ne izostanejo nikjer, tudi kmečki volilci, tako, da je mogoče prodreti tistemu kandidatu, katerega bodo podpirali Slovenci.

Najnevarnejši nasprotnik bi bil namreč Gustav Stiger, ker bi bil v deželnem zboru najhujši nasprotnik v mariborskem volilnem okolišu.

Proti temu kandidatu je treba iti z vso odločnostjo in vso mogočo delavnostjo v boj.

Pozivljamo torej za sedaj, da vsi vplivni posestniki, vsi vplivni duhovniki, učitelji in drugi možje skrbe, ne samo, da se natanko razloži postava o volitvi v 4. kurijo, nego da se tudi pravočasno priborijo neukim ljudem legitimacije in volilni listi, da se imena natančno izpolnijo z imenem kandidata ter da se na dan volitve spravijo na volišče.

Ako se nam posreči, in v to imamo najodločnejše upanje, vreči nemške nacionalce, nam tako sovražnega kandidata, kakor je Gustav Stiger, ob tla, potem je izid volitev v mariborskem volilnem okolišu za Slovence časten, nasprotno pa bi bilo za ves narod v tem smislu največja sramota.

Namesto, da se več ali manj umestno kritikuje postopanje v tem težavnem volilnem okolišu, naj raje vsi tisti, ki so izven tega okoliša, store kar je v njihovi moči, da bodo v tem okolišu za Slovence častno izpadle, potem bodemo lahko zadovoljni za sedaj z uspehom volilne reforme v štajerski deželni zbor.

Volitev v celjskem in ptujskem okolišu je osigurana in ni dvoma, da sta postavljena kandidata srečno izbrana in da bodeta prodrla.

Ako se temu pridruži še časten izid volitev v našem mariborskem okolišu, potem bodemo z zadovoljnostjo gledali na uspeh te najnovejše volitve.

Rusko-japonska vojska.

Japonci zopet prodirajo v Mandžuriji. — Ruska umikanja.

Boji, o katerih smo poročali, so bile krvave praske ruskih in japonskih prednjih čet v Mandžuriji — predigra velike bitke pri Ljaojanu, ako se Rusi ne bodo umaknili tudi za Ljaojan. Angleški listi zabeležujejo:

»Boji, ki so se v sredo pričeli pri Ljaojanu, se nadaljujejo. Ako se primerja besedilo deloma precej zmedenih brzojavk, se vidi, da se je japonskim generalom posrečilo rusko avantno gardo potisniti proti severu. Anšančan so Rusi že v soboto zapustili in morda so Japonci že došli tja«.

Položaj je tak, da so Rusi svoje prednje čete umaknili na svoja glavna stališča, do katerih pa Japonci, ki previdno prodirajo, še niso prišli. Prodirajoči Japonci bodo imeli predno pridejo tja, zopet krvav opravek z ruskimi prednjimi četami.

Boji so se vršili na treh točkah. Angleški listi poročajo o velikem junaštvu japonskih pešcev. Naskočili so ruske pozicije na višinah ne zmene se za silen morilni ruski ogenj. Japonska premoč je zmagala. Japonci so z bajoneti pregnali Ruse z višin; pri tem sta imela dva ruska polka strašne izgube. Središče Rusov je bilo vrženo nazaj in tudi krili ste se morali tako končno umakniti.

V Anšančanu so imeli Rusi težko nalogo, a ubranili so se Japoncev ter se končno v lepem redu umaknili. Na dveh krajih bojišča so bili Japonci vrženi nazaj. Japonci so se ustavili 12 milj pred Ljaojanom, a so se potem umaknili dve milji nazaj, kjer so napravili svoje taborišče. Ruska glavna pozicija je sedaj osem milj pred Ljaojanom, kjer so že napravljeni jarki za strelce. Japonci vsak korak do Ljaojana poplačajo z velikimi izgubami. To je menda Kuropatkinova taktika, da končno dobi v roke kolikor mogoče oslabljene Japonce, ker Kuropatkin je itak računal samo s tem, da se bo resno z Japonci pomeril pri Ljaojanu, ali pa celo za Ljaojanom. Japonci se vedno niso opustili namere obiti Ruse in tu bode moral biti Kuropatkin jako previden. Menda do velikih dogodkov ni več daleč, ker do teh bo silila Japonce bližajoča se zima.

Došle so še naslednje brzojavke:

Peterburg, 28. avgusta. Saharov še poroča o umikanju Rusov na desnem krilu pri Ču dne 26. t. m.: Ranjen je bil poveljnik Tambovega polka, ki se je tu posebno hrabro boril, polkovnik Klembor-sky. Pri umikanju so Rusi pustili na mestu šest nerabnih topov. Neki ujeti ranjeni japonski častnik se je zaletel v neko skalo in si razbil glavo. Na vzhodni fronti imajo Rusi okolu 1500 mož ranjencev in mrtvih. Ob 2. uri popoludne je bil signaliziran sovražni napad na Tuempin.

Mukden, 29 avgusta. Ruska brzojavna agentura poroča: Včeraj so odpeljali zopet 600 Rusov, ki so bili ranjeni 26. t. m. Imenovanega dne so napadli Japonci središče in levo krilo upajoč, da bodo Ruse presenetili. Sovražnikove čete so se približevale, ne da bi streljale ter napadle Ruse z bajoneti. Sovražnik je imel velike izgube. Posebno uspešno je deloval 139. sarajski polk, ki je obšel z baterijo topništva japonsko desno krilo ter napadel Japonce za hrbtom, ko so ravno hoteli obiti rusko levo krilo. Rusi so uničili cele japonske oddelke. Očividci poročajo o fanatični japonski hrabrosti. Videli so, kako so se nekateri japonski ranjenci sami umorili, da ne bi prišli v rusko vjetništvo.

LISTEK.

Slike iz Lurda.

(Dalje.)

II.

Bureau des constatations.

Pod desno rampo, ki vodi v polkrogu okoli cerkve rožnega venca »La Rosaire« k baziliki, sezidani na skali Massabielle nad čudežno jamo, je »Bureau des constatations«. Nad vhodom vidiš napis »Constatations médicales« t. j. »Ugotavljanja zdravnikov«. Tu poslujejo zdravniki, ugotavljajo bolezni in ozdravljenja. Zunaj razburkano valovje viharnega verskega navdušenja, — tu notri mirno, objektivno, znanstveno opazovanje in delovanje zdravnikov. Neposredno poleg svetišč transcendentalnega naziranja — svetišče materjalistiško-naravoslovne vede par excellence. »Les extrémes se touchent« — skrajna protislovja se dotikajo!

Po posebni prijaznosti dobil sem dovoljenje za svoboden vstop v »Bureau des constatations«. Prosto se tam gibljem in vsak dan prebijem več ur v družbi zdravnikov.

»Bureau des constatations« je nekak urad, katerega opravlja zbor v Lurdu zbranih zdravnikov. V tem zboru treba ločiti stalne člane od nestalnih. Stalni člani so zdravniki, ki stalno bivajo v Lurdu. Naravno, da oni tvorijo jedro zdravniškega zbora. Med nestalne člane spada vsak zdravnik, ki pride v Lurd in so hoče udeležiti znanstvenega dela v navedenem zdravniškem uradu. Vsakemu zdravniku brez izjeme, naj bode katerega koli naziranja, veroizpovedanja ali katerekoli narodnosti, vsakemu je prosto udeleževati se v tem uradu zdravniških raziskavanj, delati svoje opazke, naznanjati svoje ugovore; skratka, vsak je enakopraven član zdravniškega zbora, naj si kode kristijan ali žid, Francoz, Nemec ali Turk. Edina kvalifikacija, ki se zahteva, je znanstvena izobraženost, t. j. zdravnik mora biti. Niti eden se ne odvrne; vsak, četudi je žid ali framason, se prijazno sprejme in povabi k sodelovanju. Nič se ne prikriva, vse je odprto, odkrito, vse se vrši pod kontrolo znanstvene javnosti, kajti vsa raziskavanja so javna za vsakega zdravnika brez izjeme, ki se hoče potruditi v Lurd in odpreti svoje oči.

Nezdravnikom, sevé, je treba posebnega dovoljenja, da smejo prisostvovati uradovanju zdravnikov.

Vse to opazujem sedaj že skoro teden dni v Lurdu, neposredno, z lastnimi očmi, prihajajo in odhajajo zdravniki od blizo in daleč, ugotavljajo diagnoze, konstatujejo bolezni in ozdravljenja. Nihče ni niti najmanje oviran, izraziti svoje prosto mnenje. Diskusija je prosta, različna naziranja se svobodno križajo — ne vem, ali se najde večja tolerance vsakega naziranja kje drugod na svetu. V parlamentih gotovo ne in na naših vseučiliščih morebiti še manj!

Lurd, 25. avgusta 1904.

Dr. Ivan Susteršič.

Menda je Japoncem zabičeno, da ne smejo domov, ako jih vjamejo Rusi.

London, 29. avgusta. Iz Ljaojana poročajo: Japonci so prodirali v nedeljo neprestano proti ruskim južnim četam. Boj je bil za pehoto zelo težaven radi slabih potov. Na umikanju je Ruse zelo oviral njihov lasten tren, vendar pa je boj trajal cel dan. Rusi so imeli velike izgube. Med mrtveci je tudi general Rutkovsky. Danes zjutraj ob 6. uri je japonska pehota obnovila boj in zopet so se morale umakniti ruske prednje čete. Japonska pehota prodira neprestano naprej. Boj je zelo ljut.

Peterburg, 29 avgusta. V zadnjem pehotnem boju pri Ljaojanu je imel posebno veliko izgub 10. vojni kor, posebno Hörschelmannova divizija. Posebno težavno je bilo umikanje vzhodnih oddelkov. V bojih 24. in 25 t. m. so izgubili Japonci nad 2000 mož. Umikanje ruskih čet je ščitila kavkaška brigada. Njenega polkovnika so ranile 4 japonske krogije.

Peterburg, 29. avgusta. (Uradno.) Kakor poroča generalni štab, so Japonci pričeli včeraj z ofenzivo na celi črti med Anšančanom in Sindiasanom. Na umikanju sta padla generalni major Rutkovsky in polkovni poročnik pl. Raaben. Stevilo za boj nesposobnih še ni določeno. Na zdravniško postajo so prinesli do 400 ranjencev. Sovražnik ima znatne izgube. Na ostali črti je vse mirno.

London, 29. avgusta. „Daily Tel.« poroča iz Ljaojana, da se Rusi vedno umikajo iz svojih pozicij na jugu in vzhodu. Na umikanju od Savlinsi so Rusi izgubili šest topov. Krvav boj bijejo na jugu, toda Japonci so toliko na boljšem, da imajo gore na vzhodu zasedene.

London, 29. avgusta. »Daily Mail« poroča: Ruski štabni častniki priznavajo, da so glede japonskega gibanja popolnoma nepoučeni (?) Zato nimajo Rusi nobenih pravih načrtov (?). Pred desetimi dnevi se je bal Kuropatkin, da bodo Japonci obšli Ljaojan ter pričel umikati svoje čete, dočim je došlo iz Mukdena 30.000 mož v Hunhuspu, Pajtajpu in Silihuo, da ščitijo armadi hrbet in krilo. Tedaj so stale japonske čete med Hajčenom in Gensihu ter so bile pripravljene, da prodirajo z veliko premočjo. Kar naenkrat so se pa Japonci umaknili in so pustili Ruse v negotovosti.

Pariz, 29. avgusta. Dopisnik »Mat.« poroča sledečo izjavo nekega odličnega ruskega častnika: Kuropatkin se je previdno pripravljal na boj, ki se bo sedaj razvil. Ni dvoma več, da se bliža ura odločilne bitke. Južnovzhodno in vzhodno od Ljaojana so se vršili ljuti boji. Na črti Anšančan Anpin so se Rusi umaknili na svoje utrjene pozicije. — O izgubah poroča ruski generalni štab sledeče: V boju pri Anšančanu 250 mož, v boju pri Anpinu 600 mož, v bitki pri Sandiansianu 1800 mož.

Pri Ljaojanu.

London, 29. avgusta. Japonci prodirajo proti Ljaojanu izredno hitro, in sicer ne le od juga in vzhoda, ampak tudi od jugovzhoda ob reki Ljaojan, četudi se tam ni vršil noben boj.

Ljaojan, 29. avgusta. Ruska armada stoji v polnem redu pred Ljaojanom, kamor je prišlo tudi rusko topništvo. Zadnji boji so trajali štiri dni. Japonska armada je prodirala z vso odločnostjo, ne da bi se bala žrtev. Tako je izgubil neki japonski bataljon 28. t. m. zvečer pri napadu na Ljaolince vse častnike. Rusko topništvo je streljalo vztrajno z vsemi topovi. Dasiravno so se Japonci vedno bolj približevali, vendar so ruski topničarji popolnoma hladnokrvno streljali iz topov. Zveze niso pretrgane.

Kuroki pretrgal Rusom železniško zvezo pri Mukdenu?

London, 29. avgusta. V Tokiu ne puste ničesar poročati o operacijah okoli Ljaojana. Vendar pa trdijo, da je general Kuroki zavzel železnico južno od Mukdena, tako ločil obe ruski armadi ter bo oviral Ruse na umikanju.

London, 29. avgusta. Iz Tokia poročajo: General Kuroki je baje porušil železniški most med Ljaojanom in Mukdenom.

Polkovnik Gaedke o najnovejših bojih.

Berolin, 29. avg. Polkovnik Gaedke brzojavlja iz Ljaojana 28. t. m.: Že tri dni prodirajo Japonci proti Ljaojanu, počasi in obotavljaje se na jugu, odločno pa na jugovzhodu po gorovju. Včeraj sem bil boj na jugu od Viszandsana, danes pa v dolini Caolinzi in nato v anpinških gorah. Predvčerajšnjim so Rusi pri Caolinzi odločno odbili Japonce. Manj ljut je bil boj pri Anpinu. Predvčerajšnjim in včeraj se je vršil pri Anšančanu ljut topniški boj, v katerem so ruske baterije streljale izvrstno. Rusi so se postavili pri Sahu, 18 km. južno od Ljaojana. Danes se je vršil na cestah iz Anpina in Caolinzi ljut boj, ki je ponehal proti 1. uri popoldne. Že zjutraj na vse zgodaj so odšle posamezne baterije s trenom proti Ljaojanu. Izgube so na obeh straneh velike. Ti boji so predigre glavne bitke za Ljaojan.

Port Artur še v ruskih rokah.

Tokio, 28. avgusta. Iz Port Arturja in Ljaojana ni nobenih določnih poročil. Zdi se, da je zavzetje trdnjave mnogo težavneje, nego se je mislilo. Prebivalstvo postaja nestrpno, ker ne morejo japonske čete zavzeti Port Arturja. Japonci niso mogli vzeti utrdbe Ičan, ampak so bili pri raznih poizkusih odbiti.

London, 29. avgusta. Japoncem se je posrečilo, zavzeti pri Takušanu ležečo utrdbo Pajo. Dalje so dobili v oblast tudi neke utrdbe ob železnici, vendar je še niso zasedli (?), ker je zavarovana z jarki in minami. Japonci stoje sedaj zahodno tri in pol milje oddaljeni od evropskega mestnega oddelka.

London, 29. avgusta. „Standard“ poroča iz Tokia: Od onega dne, ko se je razletelo skladišče za smodnik pri Laotešanu, portarturska posadka baje nima več brezdimnega smodnika. Radi vročine se bori posadka v spodnji obleki.

Peterburg, 29. avgusta. General Fock poroča iz Port Arturja svoji materi: »Trdnjava se ne uda. Ima še mnogo zalog«.

Berolin, 29. avgusta. Iz Tokia poročajo, da Japonci pred Port Arturjem stalno napredujejo. Japonska pehota je že zasedla severnozahodni kot pri Port Arturju, dočim topništvo že obstreljuje notranje utrdbe.

Ameriški vojni ataše o položaju v Port Arturju.

»Temps« poroča iz Ljaojana o nekem pogovoru z ameriškim vojnim atašejem, ki je zapustil 14. avgusta Port Artur. Ko je zapustil trdnjavo, stali so Japonci še 7 vrst od mesta. Ruske postojanke so utrjene z jarki, minami in žicami. Ataše je mnenja, da se teh pozicij ni mogoče polastiti z enim napadom. Japonske granate sicer padajo v mesto, toda prebivalstvo se umika v podzemeljske hodnike. Ponoči Japonci nikoli ne streljajo z velikimi topovi, da ne bi izdali svojih pozicij. Živil je v trdnjavi zadosti. Vojaki dobivajo vsak dan mesa. Prodajalnice so bile takrat še odprte. Tudi mornarji pridno branijo trdnjavo. Japonci imajo najmanj desetkrat več izgub, kot Rusi.

Baltiško brodovje.

Dunaj, 29. avg. Nekateri listi trdijo, da je del baltiškega brodovja sedaj šel le za nekaj dni iz luke, v Vzhodno Azijo pa še ne odplove tako kmalu. Baltiško brodovje bo močno 38 ladij, med njimi: 6 oklopnic, dve oklopni križarici, štiri srednje križarice, tri torpedo križarice, tri ladje za municijsko rezervo, 20 rušilcev torped najnovejše oblike.

Velike izgube japonskega brodovja?

Jako nezanesljivi pariški »Echo de Paris« trdi, da so se v bitki 10. t. m. pred Port Arturjem potopili Togu dve oklopnici, dve torpedovki, poškodovana pa je ena japonska oklopnica. Dve križarki Kamimurovega brodovja sta znatno poškodovani. Ruske torpedovke iz Vladivostoka radi tega neovirano križajo pri korejski morski ožini.

„Askold“ in „Gromoboj“.

Šangaj, 29. avgusta. Tu stoječi ruski križarici „Askold“ in „Gromoboj“ so danes razorožili. Moštvo odide v domovino.

Šangaj, 29. avgusta. Japonci zahtevajo, da mora Kitajska moštvo razoroženih križaric pridržati. To zahtevajo Japonci zato, ker Rusi uporabljajo moštvo »Varjaga« in »Korejca« pri baltiškem brodovju, dasiravno so obljubili, da se to moštvo ne bo več udeleževalo vojske.

O sibirski železnici.

V »Neue Freie Presse« piše neki strokovnjak: Vsak dan vozi na sibirski železnici 12 vlakov. Rusi transportirajo na bojišče vsak dan 4000 vojakov. Lahko bi na sibirski železnici vozilo še nad 12 vlakov, a onstran Bajkalskega jezera jih ne more več naprej. Železnica okolu jezera bo otvorjena meseca oktobra. Merodajni faktorji so svoje stvari gotovi. Jezero pričenja zmrzovati šele koncem decembra ali začetkom januarja. Tako je zagotovljena zveza Rusije z daljnim vzhodom, ako se Japoncem nekega dne ne posreči železnico razstreliti v zrak. V resnici občudovanja je vredno, da se je Rusom posrečilo to dolgo železnico sedem dolgih mesecev uspešno stražiti in da se tudi največji japonski požrtovalnosti ni posrečilo tu pripraviti Rusom kako resno zadrego. Za Ruse to ravno toliko pomeni, kakor kaka dobljena velika bitka. Razume se, da za tako varstvo potrebujejo mnogo vojakov. Na to stran je resni Kuropatkin obrnil najprej svojo pozornost ter najprej z došlimi vojaki dobro zastražil železnico.

Klofač — izginil?

Znani radikalni češki poslanec Klofač je baje — izginil, kakor poroča »Slov. rumenska korespondenca«. Vencel Klofač se je podal pred nekaj časa na vzhodnoazijsko bojišče, da bi organiziral boljše poročanje o dogodkih na bojišču za slovansko časopisje. Do Peterburga je še srečno došel, kjer je dobil priporočila na Aleksejeva in Kuropatkina, a pozneje ni nikakih poročil več o njem. List izraža bojazen, da so Klofača vjeli Japonci ali pa celo Hunhuzi.

Pismo iz Bolgarije.

Sofija, 26 avgusta.

Nedavno je prišlo v goste do 300 srbskih železniških uradnikov, ki so se tri dni mudili v Sofiji in okolici. Goste je prebivalstvo jako prijazno sprejelo ter jim izkazavalo vso pozornost. Osobito bolgarski železničarji so se trudili, da čim prijetneje učinijo gostom bivanje v Sofiji. Prvi dan na večer je srbsko železniško godbeno in pevsko društvo »Konstantin« priredilo koncert v dvorani »Slovanske Besede«. Koncert je bil mnogobrojno obiskan. Drugi dan so napravili izlet na bolgarski centralni železniški progi; spremili so jih bolgarski železniški minister dr. Popov, ravnatelj Sarafov in mnogo železničarjev, ki so jim v čerepeškem samostanu priredili obed. Tretji dan so si ogledali mesto ter se prisrčno poslovili. Še to leto jim bolgarski tovariši vrnejo obisk v Belemgradu. Pripomnim še, da so srbski železničarji v nedeljo 21. avgusta udeležili v cerkvi sv. Spasa božje službe za Makedonce, ki so minolo leto pali v boju proti Turkom. Mnogi so se bali, da tem povodom Makedonci napravijo nered, ker Bolgarija ni dovolj podpirala beguncev v zadnjem času. Toda bolgarska vlada iz političnih in finančnih razlogov ni mogla drugače postopati, ker bi bila prišla navskriž s Turčijo.

Bolgarska vlada je v dogovorih z nekaterimi francoskimi in nemškimi tovarnami, da ji napravijo večje število brzostrelnih topov, s katerimi hoče zameniti sedanje. Za te topove je treba precej novcev, ki pa jih Bolgarija nima. Vlada hoče dobiti novo posojilo. Ministrski svet je že sklenil, da najame posojilo 100 milijonov frankov. V to svrho je odpotoval finančni minister Pajkov na Dunaj.

Naši vladi delajo sedaj največ skrbi nove trgovinske pogodbe. Načrti novih pogodeb so že gotovi in bodo te dni izročeni zastopnikom vnanjih držav. Od novih pogodeb pričakuje Bolgarija mnogo gospodarskih koristij.

Turčija je imenovala novega komisarja na turško bolgarski meji. Ta je brigadni general Hamdi paša, ki se je s svojim adjutantom Mehmed Ali bejem že oglasil v Sofiji ter se vrnil na mejo.

V celi Bolgariji, Rumuniji in Srbiji je bila velika suša, ki je na polju napravila mnogo škode. Zadnje dni je sicer deževalo, a dež je prišel prepozno, in v mnogih krajih preti lakota.

Rojstni dan cesarja Frančiška Josipa so tudi v Sofiji slovesno praznovali. V katoliški cerkvi je daroval za cesarja slovesno sv. mašo biskup Menini. Božje službe so se udeležili avstro-ogrski zastopnik grof Forgač, zastopniki Nemčije, Srbije in Rumunije in vsi vojni atašeji, bolgarskega kneza adjutant general Nikolajev, ministri dr. Petkov, general Savov, dr. Stojkov, dr. Genadijev in dr. Popov, mnogo častnikov ter več članov avstrijske kolonije, ki je na večer priredila veselico v Globokem Potoku.

Grof Goluchowski o Makedoniji.

Dunajskemu dopisniku »Moskovskija Vjedomosti« se je izjavil te dni avstrijski minister za zunanje zadeve: V Makedoniji izvršujemo velikansko delo, a veliko delo nas še čaka, ker dva civilna agenta za to delo ne zadoščata. Da si predočita pravo sliko o položaju, morata sama potovati. Stevilo civilnih agentov in njihovih pomočnikov bi torej moralo biti pomnoženo. Reforme bodo v trenotku izvršene, ko se izvede pomnožitev orožniških častnikov v Makedoniji. V kratkem priobčimo dosedanje uspehe (?) civilnih agentov. Stevilo orožništva se bo v Makedoniji na vsak način pomnožilo, ker so vse velevlasti v tej zahtevi edine. Delovanje avstrijskih častnikov se ne raztegne preko skopeljskega okraja v Staro Srbijo. Načelniki bolgarskih in srbskih vstašev imajo pri zadnjih napadih svoje roke vmes. O zvezi slovanskih držav na Balkanu se je izjavil: Čim manj se bodo balkanski narodi na Balkanu prepirali med seboj, tem prej pridemo do svojega cilja: vzdržati mir na Balkanu. Naša država ne namerava okupirati Makedonije. Bolgarski in srbski politiki, ki govore o delitvi Makedonije, naj pomislijo, da govore o medvedovi koži, ki ni njihova last.

Avstrijski vladni listi hite zatrjevati, da grof Goluchowski ni imel tega pogovora.

Odstop tržaškega namestnika.

Kakor poročajo listi, je tržaški cesarski namestnik grof Goess vložil prošnjo za umirovljenje.

O grofu Goessu, ki je l. 1897. bil imenovan cesarskim namestnikom in sedaj star 59 let, se je že pred dvema letoma govorilo, da namerava odstopiti. Pred nekaj dnevi so bile razširjene govorice, da hoče Goess odstopiti zato, ker vlada ni hotela podpirati njegovih načrtov in zlasti tudi ne preosnov v državni policiji tržaški.

Čehi na Moravskem.

Mladočeški poslanec dr. Stransky je pozval zastopnike takozvane svobodomiselne stranke na Moravskem na razgovor, ki naj bi bil 11. septembra. Na tem sestanku naj bi določili skupno postopanje Mladočehov in svobodomiselcev. A svobodomiselno glasilo »Pozor« je izjavilo, da se bo poizkus dr. Stranskega izjalovil. Svobodomiselno politično društvo za Moravsko je pa izjavilo, da se svobodomiselci ne bodo udeležili sestanka, ki ga je sklical dr. Stransky, ker mu ne zaupajo.

Pomažarjevanje v armadi.

Vojno ministrstvo je odredilo, kako in kdaj naj mažarščino rabijo v službenih armadnih spisih. Bistvena določila so sledeča: C. in kr. armada ne sme odklanjati nobenih mažarskih spisov. Le neaktivni častniki in kadeti morajo dopisovati v nemščini. Čete, ki so sestavljene iz moštva na Ogrskem, morajo z ogrskimi oblastmi dopisovati v vseh slučajih le mažarsko. Tudi čete, ki niso sestavljene iz moštva na Ogrskem, morajo, izvzemši Hrvaško in Slavonijo, dopisovati z Mažari in z mažarskimi oblastmi mažarski. Ako pa niso popolnoma zmožni mažarščine, naj pišejo na pol strani dopisa mažarsko, na drugi polovici nemško, in poveljnik mora spis podpisati tako, da pride njegov podpis v sredo. Ako kaka vojaška oblast ne more rešiti uradnih mažarskih vlog, naj jih odstopi poveljništvu onega dopolnilnega kadra, v katerem je oblast, ki je doposlala dopis, da ga prestavi.

Nadalje se peča odlok s podrobnimi določili, kako izvršiti prestave. Za vsako mažarsko rešitev mora biti prepis rešitve tudi v nemščini.

Vse spise v nemažarskih jezikih bodo pa prej ko slej reševali v nemščini. Mažari so s tem dosegli velik uspeh. A kar se je dovolilo Mažarom, isto imajo pravico zahtevati tudi nemažarski narodi.

Zato bo pač naloga slovanskih zastopnikov, da se bo nemažarskim in nenemškim narodom merilo z istim merilom, kakor merijo sedaj Nemcem in Mažarom!

Slovanske vzporednice.

V Freiwaldau so imeli Nemci preteklo nedeljo velik shod, na katerem so protestirali proti slovanskim vzporednicam v Sleziji in izrekli svoje nezaupanje vladi. Po zborovanju so priredili Nemci pred mestno hišo veliko demonstracijo.

Avstrija in Italija.

»Popolo« v Turinu priobčuje pogovor z generalom Cancio, zetom starega Garibaldija. Cancio pravi, da je iredentizem »del italijanske ljudske duše«. Agitacijo socialnih demokratov proti iredentizmu označuje za izzivanje in razžaljenje narodnostnega čuta. O Ricciottiju Garibaldiju, ki je načelnik iredente, meni Cancio, da se pusti nevede voditi od Angležev, ki hočejo zopet zmešati svetovno politiko, da bi ribarili v kalnem. A v Italiji bi ne smeli preveč naglašati iredentizma. Vojska z Avstrijo bo morebiti svoj čas potrebna, a nanjo Italija ni še pripravljena. Može pa, ki so sedaj na vladnem krmilu, n[illegible]dajo v prihodnjost. Za slučaj, da bi Garibaldi s svojimi prostovoljci hotel prekoračiti avstrijsko mejo, bi to četo vodil general Cancio. Ljudi sicer ne bo manjkalo, pač pa orožja in denarja. Najbrže bo pa tudi izkušala italijanska redna armada preprečiti prestop meje. A ves drugačen bi pač bil položaj, ako bi poizkusila Nemčija po smrti Frančiška Jožefa stegniti svoje kremplje po Trstu. V tem slučaju bi se morala vzdigniti vsa Italija v boj.

Z Balkana.

V Prizrenu je bila končana sodna razprava proti štirim Bolgarom, katere so dolžili nameravanega dinamitnega napada na vojašnico v Gostivaru. Trinajstletni Stojce in učitelj Caharija sta bila oproščena, a kmetič Trajko in gostilničar Dinio sta obsojena na 15letno ječo. Obsojena sta se pritožila na najvišje sodišče v Carigradu.

Pri občinskih volitvah dne 28. t. m. v Bolgariji so skoraj v vseh 1812 občinah zmagali vladni pristaši.

Sultan je dovolil pravoslavnim menihom na Sveti gori (Athos) ustanovitev velikega semenišča za novince v Carigradu.

Vstaški vojvoda Stamatov je imel s turškimi četami hud boj, v katerem so Turki razkropili njegovo četo. Stamatov sam je ostal na bojišču mrtev.

Vladni list v Belgradu priobčuje vzpored svečanosti pri kralievem kronanju, katere bodo od 20. do 22. sept. Kronanje bo 21. sept. v stolnici. Po kronanju bo veliki sprejem v kraljevem gradu.

V Belgradu so danes ob kraljevi navzočnosti položili temelj novi vojašnici in vojaški bolnici.

Razmere v Maroki.

Perdikaris, katerega je vjel ropar Rajzuli je povedal uredniku lista »Bund«, da je Rajzuli nakupil iz odkupnine veliko novih pušk, katerih ima sedaj nad 6000. Perdikaris je govoril tudi s francoskim ministrom za vnanje zadeve, Delcassejem, kateremu je rekel, da bo mogla Francoska proti Maroku nastopiti odločno, da bodo tam tujci dobili zopet ugled.

Nemir v Rigi.

Dne 28. t. mes. so bili v Rigi na Ruskem veliki nemiri. Množica se je zbrala pred zapori in je hotela videti kaznjence. Ko je došla policija opominjala množico, da naj se razide, so padli iz množice streli. Pomočnik policijskega načelnika, policijski načelnik in dva policista sta bila ranjena.

Pernerstorfer v Nemčiji.

Pernerstorfer je 26. t. mes. govoril na javnem ljudskem shodu v Mannheimu o razvoju avstrijske socialne demokracije. Ko so pa hoteli prečitati jako ostro resolucijo proti pruski in hesenski policiji, je vladni zastopnik razpustil shod. Navzoči socialni demokratje so zagnali nepopisen krik in šele po dolgem času so se pomirili.

Ustaja Hererov.

Kakor poročajo, se je pridružilo Hererom 30 000 dobro oboroženih Omambov ter je poglavar Jakob Maringo s 60 možmi razorožil naselnike ob reki Ba ter jim odpeljal živino.

Štajerske novice.

š **Umrla** je v Mariboru bišna posestnica Kristina Perko rojena Kffnann v 38. letu svoje starosti. — V Spodnji Polstavi je umrl trgovec Anton Sicherl.

š **Odkritje spomenika**. Dne 21. septembra bodo slovesno odkrili spomenik bivšemu mariborskemu županu Tappeinerju.

š **Cirkus Kratejl** s 50 osebami, 35 konji, 40 golobi, osli in lastno godbo je došel v Maribor.

š **Stajerski nemški kolesarji** se bodo zbrali od 10. do 12. septembra v Mariboru. Bo zopet mnogo »hajlanja« in pijančevanja.

š **Mlada tatova na begu**. Iz Studenic sta pobegnila 14letni Peter Mikš in 12 letni Rudolf Mikš, katera dolže tatvin.

š **K umoru Antonije Pozeb**. Iz Maribora poročajo, da tega umora sumljivi prijeti delavec Majcen še vedno noče ničesar priznati, kljub mnogim dejstvom, ki proti njemu govore.

š **Na Dobrni** so imeli 20. t. m. protestantovsko „cerkveno opravilo“. Prišel je tja pastor May iz Celja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. avgusta.

Odličen gost. Včeraj predpoldne je došel na povratku iz beljaških toplic prevzv. g. dr. Juri Posilović, nadškof zagrebški, na obisk k ljubljanskemu knezoškofu. Izstopil je v Škofji Loki, kjer ga je sprejel premil. g. knezoškof dr. Ant. Bonav. Jeglič. Prevzvišeni gost si je ogledal uršulinsko cerkev, kjer se je zlasti zanimal za slikarja Kastnerja, ki slika v tej cerkvi veliko stensko altarno sliko. Dalje si je ogledal samostan in zavod za gojenke v samostanu, kjer ga je gojenka Hrvatica hrvaški pozdravila. Obiskal je tudi mestno župno cerkev in župno cerkev v Stari Loki. Na poti v Ljubljano si je ogledal graščino Goričane in v St. Vidu knezoškofijske zavode. Danes si je ogledal ljubljanske znamenitosti.

Desetletnica „Danice“. Prevzvišeni gospod knezoškof dr. A. B. Jeglič je blagohotno vsprejel pokroviteljstvo slavnostne desetletnice in obljubil na dan 13. sept. darovati sv. mašo, s katero se glavne prireditve pričnejo. Slavnostno zborovanje in komers se vršita na starem strelišču. Pripravljavni odbor: Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 72.

Nad molitveniki se jezi »Sl. Narod«, češ, da mladino pohujšujejo. Mi smo že opetovano opozarjali, naj zlasti botri, kadar kupujejo molitvenike, pazijo, da izberó otrokom primerne molitvenike. Naj vprašajo duhovnika, pa ne bodo kupili deci molitvenikov, ki so namenjeni zakonskim ljudem! Toliko starišem in botrom! »Slov. Narod« pa je nalašč stvar tako zasukal, kot bi vsi molitveniki bili otrokom neprimerni. Namen liberalnih odpadnikov in frivolnih brezvercev je jasen. Mi »Narodu« le to povemo, da najbolj mladino demoralizirajo nenravne povesti, katere pišejo njegovi pristaši. Ali niso liberalni listi polni lascivnih povesti? Ali niso liberalne izložbe polne nenravnih podob? Tukaj je polje, kjer se najliberalci poizkusijo! Ali tega ne bodo storili, ker ti ljudje so zatopljeni v poltenost in zamaknjeni v nenravnost, da kaj druzega, kakor lascivnost več misliti in govoriti ne morejo!

Umeščena sta bila č. g. Jak. Lebar, župnik v Polomu, na župnijo Črmošnjice dne 25 avg., in č. g. Anton Zgur, župnik v Hrenovicah, na župnijo Brezovico dne 30. avg.

Premeščen je č. g. Josip Gostiša iz Stare Oselice za kapelana v Predvor.

Imenovanja. Finančni konceptni praktikant g. Robert Eržen v Ljubljani je imenovan za fin. koncipista v X činovnem razredu. — Poštar II. razreda g. Robert Tominc na Bledu je imenovan za poštarja I. razreda. — Mesto poštnega ekspedijenta v Polhovem Gradcu je podeljeno ondotnemu poštnemu administratorju g. Fr. Tomšiču, mesto poštnega ekspedijenta v Suhorju pa poštni ekspeditorici gdč. Amaliji Marn. — Absolvirani učiteljski kandidat g. Konrad Fink je imenovan za prov. učitelja na ljudski šoli v Velikih Laščah, vsled nedostajanja moške učne moči pa prov. učiteljica gdč. Marija Brolih za voditeljico enorazrednice v Strugah. — Za prov. učitelja v Zagorju je imenovan absolvirani učit. kandidat g. J. Stepišnik.

— **Nesreče**. Josipu Pogačarju, uslužbencu pri g. Staretu v Preserju pri Domžalah, odtrgala je cirkularna žaga na roki tri prste. — Blažu Kališniku v Tržiču je odtrgal stroj 1 prst. — V nedeljo je padel na Ježici Avgust Dečman tako nesrečno, da si je zlomil roko. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnico.

— **Razpisane službe**. Učiteljska služba je razpisana na Homcu in v Mirni peči. — Na zagrebški in kokrski, oziroma na drugi državni cesti v kronovini, je popolniti po eno mesto jednega cestarja z mesečno mezdo 50 kron s starostno doklado 6, 12 ali 18 kron na mesec, katera se podeli po dovršenem 10, 20, oziroma 30letnem zadostilnem službovanju. — Služba pis. oficijala ozir. kancelista je razpisana pri sodniji v II. Bistrici.

— **Razpisane ustanove**. Pri cesar Fran Josipovi ustanovi, ustanovljeni ob praznovanji štiridesetletnice slavnega vladanja Njegovega Veličanstva za uboge sirote postojinskega okraja, je s tem za l. 1904. razpisanih sedem mest z darilom po 60 kron.

— **Bratu zasadil nož v prsa**. Z nožem sunil je delavec Anton Kavčnik, doma iz Brezovice pri Ljubljani, svojega brata. Obadva sta bila v službi v Planini. Neki dan sta se med seboj sprla in beseda je dala besedo. Kavčnik vzame iz žepa nož ter ga je v prsa zasadil svojemu bratu, katerega so morali takoj odpeljati v bolnišnico.

— **17 mladih pujskov** je vrgla ena svinja pri posestniku Atešu Vidmarju v Senčurju pri Kranju. Mladiči so vsi zdravi in čvrsti. Lepo krdelce malih rilčkov in zavihanih repkov pri eni sami svinji!

— **Požar pred dražbo**. Na nekem velikem posestvu pri Trgu na Koroškem je izbruhnil velik požar. Pri požaru so gasili vojaki. Posestvo so včeraj hoteli prodati. Menijo, da je zažgal lastnik, ki je pobegnil.

— **Iz zapora pobegnil** je v Ajdovščini radi tatvine zaprti 19letni delavec Jos. Krapež iz Dol.

— **Pasji kontumac** je v Kočevju in sosednih krajih.

— **Vodni načrti ob Soči**. Tehnična komisija te preiskala Sočine izvore. Tvrdka Ganz & Comp. namerava ob Soči zgraditi električno delovršbo, katera bo izdelovala za 18 000 konjskih sil elektrike. Elektriški tok bodo rabili pri bohinjski železnici. Dela bodo stala 9 milijonov kron.

— **Iz Mokronoga** se nam poroča: Dne 26. t. mes. se je vršila volitev novega cestnega odbora za mokronoški skladovni okraj. Ostalo je vse pri starem, ker nekateri možje še vedno ne vedo, v katerem taboru so. Vsa čast pa možem iz šentruperške in šmarješke občine.

— **Sv. Vid** nad Cerknico: Dne 15. avgusta smo imeli lepo slavnost; blagoslovili smo novo krasno zastavo Marijine družbe. To je bil zopet dan veselja za vso faro. Le nekega tukajšnjega dijaka je slavnost bodla v oči. Ni mu prav, da ljudje radi v cerkev hodijo; norčuje se iz deklet, ki so v Marijini družbi, pri sprevodu z novo zastavo je videl samo pet fantov in svoje srce odkril v »Slov. Narodu«. Na koncu svojega dopisa hvali nekega gospoda župnika v naši bližini, češ, da je takoj po svojem prihodu razpustil v svoji župniji Marijino družbo. Kje je neki ta gospod, ki je »prišel do spoznanja, da Marijine družbe ne obrode dobrega sadu«? Vidovski mladeniči in dekleta, le hrabro za Marijino zastavo proti njenim sovražnikom!

— **Planinska veselica**. Čisti dohodek veselice, ki se je vršila na Jesenicah v korist Kadilnikovi koči na Golici znaša 501 kron 79 v. Odbor podružnice je izrekel pri odborovi seji dne 27. t. m. najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so z razmimi darili ali na kak drug način pripomogli k veselici.

— **Na Črnučah** je Angela Jemec padla z voza. Kolo ji je šlo čez nogo ter jo zmečkalo.

— **V Stefanji vasi** sta se Janez Leder in Neža Bizljaj sprla na polju. Bizljaj je Lederja z nožem tako težko ranila, da je moral v bolnico.

— **Tečaji za zdravljenje jecljajočih šolskih otrok**. Po razpisu c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 23. avgusta 1904, št 28 453., se bodo vršili tudi letos na Dunaju štirje tečaji za zdravljenje jecljajočih otrok. Začeli se bodo meseca oktobra in bodo trajali po pet tednov. Udeleževati se jih morejo tudi ljudskošolski učitelji, da se nauče dotične metode. Natančna določila o teh tečajih se bodo razglasila o pravem času.

— **Bogato košnjo** bodo imeli, kakor se nam poroča, na progi kamniške železnice. Ravno prav, ker bode letos zaradi suše pomanjkanje krme.

— **Proti draginji mesa**. Občina Gradiška je odločno nastopila proti mesarjem, ki niso hoteli znižati cene mesu, dasiravno se je živina pocenila. Gradiški župan je dne 10. t. m. pozval mesarje, naj cene mesu znižajo. Ker pa na ta poziv niso ničesar odgovorili, poslal jim je župan ultimatum: Ali naj s 1. septebrom vpeljejo prejšnje cene, ali pa bode ustanovljena mesarija na družbeni podlagi, ki bo prodajala meso 16 vin. ceneje.

— **V Bohinju** je zabodel Hrvat Stefan Čičak, doma iz Zlatara, nekega delavca tako nevarno, da bo le težko okreval.

— **Slovenskim upodabljajočim umetnikom**, sodelujočim na jugoslovanski umetniški razstavi v Belgradu. Dne 24. t. m. se je vršil zvečer sestanek slovenskih umetnikov v hotelu »Ilirija« v Ljubljani. Udeležba je bila povoljna. Sprejeti so bili predlogi, stavljeni od odbora društva „Vesne“ in sicer, da se odpošlje kot zastopnik slovenskih umetnikov v belgradski presojevalni odsek gosp. slikar Rihard Jakopič, predsednik umetniške združitve „Sava“. Razun tega se je sprejel z malo premembo poslovnik za poslovanje „jury“ v Ljubljani. Vse pripravljalno delo glede registriranja umotvorov, korespondence itd., katero je vodil odbor »Vesne«, se je vzelo na znanje. Sklenilo se je tudi, da se odpošljejo trije aranžerji za slovenski oddelek v Belgrad, in sicer gg. Vilko Sever (za „Vesno“), Rihard Jakopič (za „Savo“) in Jos. Germ za III. oddelek. Po predlogu g. Jakopiča je sklenil sestanek, da pripade »Vesni« kot povračilo za vodstvo pri vseh pripravah 5% od skupljenih svot vseh prodanih umotvorov. Zato pa je „Vesna“ tudi sprejela odgovornost, da se bodo izplačali vsem umetnikom od prodanih umotvorov potrebne svote pravilno. V ta namen odpošlje »Vesna« g. Gabra v Belgrad, da bode vodil prodajanje umotvorov. Koncem zborovanja se je govorilo še o raznih potrebnih formalitetah, nato je zaključil predsedoik »Vesne« sestanek. — Na tem mestu se zahvaljuje odbor „Vesne“ tudi najprisrčneje vsem onim gg., kateri so v prvi vrsti pripomogli, da so se mogle vršiti vse priprave v redu. Omenjamo tu posebno gg. prof. Ant. Gvaiza, ki je prišel iz Gorice, Rih. Jakopiča, predsednika »Save«, Ivana Groharja, Josipa Germa, prof. Josipa Misa, prof. A. Vavpotiča, profes. A. Gabra, stud. phil. V. Severja, ki je imel pač največ dela, da so mnoge tehnične ovire premagali, M. Gašparija, H. Smrekarja in druge.

— **Kuharico ubilo**. V torek se je dogodila pri Sv. Luciji ta-le velika nesreča: Pod predorom, ki je bil zadnji čas prevrtan blizu Sv. Lucije, stoji baraka, v kateri se za delavce kuha. V torek so železniški delavci odstranjevali nekatere tramove in grede izpred predora. Jedna velika greda pa je zdrčala nizdoli proti baraki ter udrla v kuhinjo, v kateri se je nahajala kuharica Josipina Medurardi pri svojem poslu. Greda je zadela omenjeno kuharico v glavo ter jo podrla na tla a tako silo, da si je glavo razbila ter ostala mrtva na tleh.

— **Zopet znižanje voznih cen v Ameriko**. »Cunard« družba in „White Star Line« sta znižali zopet cene in sicer na vzhodnih parnikih 10 funtov za salonske potnike. Črta Seeland je znižala ceno iz Liverpoola v Boston na 7 funtov.

— **Nevarno pretil** je v Logatcu bivši dacar Tomaž Pernuš doma iz Krope svojemu sosedu, da ga bode ubil. — Bil je aretiran.

— **Pol milijona za uradniške hčere**. Ministrstvo za notranje zadeve je pred kratkim izdalo skoro pol milijona kron za vzgojo uradniških hčera in sicer iz sledečega razloga: Ko je imela Avstrija z Ogrsko še skupno upravo, ustanovili so uradniki v Pečuhu društvo, ki naj bi nabiralo prispevke za vzgojevanje uradniških hčera. To zbirko je l. 1867. prevzelo mesto Pečuh in je sedaj narasla na 900 000 K. Za to zbirko sta se pričeli pogajati avstrijska in ogrska vlada ter jo razdelili v dva enaka dela. Tako je dobila vsaka vlada do 500.000 K ter ustanovila ustanove za uradniške hčere.

— **Najstarejši general** naše armade fzm. Jožef baron Weber je praznoval predvčerajšnjim svoj 91letni rojstni dan.

— **Hrvaške novice**. Dopolnilne saborske volitve bodo 7. sept. Kandidat Starčevičanske stranke prava je veleposestnik Fran pl. Pisačić star. — Dalmatinska parobrodarska društva se hočejo fuzijonirati. Ljubljanska kreditna banka vodi dogovore z vlado. — Kongres hrvaških čebelarjev je bil 25. t. m. v Zemunu. Bilo je več predavanj. — Devetdesetletnico svojega rojstva bo praznoval 6. febr. prih. leta biskup Strossmayer. Osečani mu bodo poklonili krasno spomenico.

— **V Lurd** na božjo pot so odšli danes preko Padove, Milana itd. trije duhovniki iz Dolenjske, in sicer čč. gg. Janko Zakrajšček, župnik v Vavtivasi, Matija Novak, župnik v Radovici in Gašper Porenta, kaplan v Stopičah. Vrnejo se preko Švice in Tirolskega. Želimo, jim srečno potovanje. Spominjajo naj se na milostipolnem kraju rojakov, domovine in naroda!

— **Zapuščina blage gospe**. Dne 21. avgusta v Krškem umrla uradniška vdova g. Alojzija Krischnitzka je volila ljudski šoli v Krškem 600 K, cerkvi sv. Ruperta v Vidmu 4000 K, župni cerkvi v Krškem 400 K, podružnici sv. Rozalije v Krškem 400 K, kapucinskemu samostanu v Krškem 400 K, krškim mestnim ubožcem pa 200 K.

— **Nov red za brzojavljanje**. Kakor poročajo listi, bo trgovski minister tekom tega leta izdal nov red za brzojavljanje.

Ljubljanske novice.

Velika veselica v Šiški. Veselica, katero je priredil posebni odbor šišenski v prid družbi sv. Cirila in Metoda in pa revnim šolskim otrokom, je nadkrilila vse veselice šišenske, ki so se do sedaj vršile. V soboto pred komarjevo nedeljo bil je mirozov po Šiški, proizvajan od horjulske godbe. Godba je priredila pod knico predsedniku tega odbora, gospodu Vrhovcu, kateremu gre vsa čast za njegov trud, g. županu in pa gospoj Juvančičevi, katera je tudi veliko pripomogla za prospeh te veselice. Drugi dan smo videli hiše slovenskih posestnikov okrašene z narodnimi trobojnicami. Popoludne, še predno se je pričela veselica, katera se je vršila na travniku gospe Julije Povšetove v Spodnji Šiški, je bilo na prostoru natlačeno občinstva, tako, da si le težko prišel naprej. Travnik je bil okrašen z zelenjem in zastavami. Nastopili sta dve godbi: društvena godba iz Ljubljane in pa horjulska godba, ter več pevskih društev, katera so pohvalno izvršila svojo nalogo. Vsa čast gre tudi obema godbama, kateri sta neumorno svirali in zabavali ljudstvo. Nedostajalo ni tudi velike »brne«. Na travniku je bil postavljen tudi 29 m visok mlaj, na katerega je [illegible] lo več nadebudnih fantičev, kateri so dobili za to primerna darila. Razpečaval se je narodni kolek, razglednice, korijandoli itd. Za zabavo občinstva je bila postavljena velika tehtnica. Največji smeh je vzbudil 4 m dolgi Japonec, katerega so proti večeru izpustili v zrak. Vsa čast pripravljalnemu odboru!

Vincencijeva družba „Marijinega Oznanenja“ v Ljubljani ima v četrtek, dne 1. septembra t. l., ob 6. uri na Rožniku sv. mašo, h kateri se vabijo tudi druge konference ter vsi dobrotniki in prijatelji.

Sadni trg. Vipavske češplje so na trgu po 7 do 10 za krajcar, breskve po dve za krajcar. Domačega sadja je še malo na trgu, zgodnja jabolka in hruške. Prodaja se pa tu in tam še na pol zrelo sadje, na kar opozarjamo tržni komisarijat, da malo več pozornosti obrne na ta trg.

Vremenska hišica. Ker se je barometer samobeležnik nekaj pokvaril, se nahaja sedaj v popravi.

Tatinski pekovski pomočnik iz Ljubljane. V Litiji so prijeli pekovskega pomočnika Karola Kratochwilla, doma iz Ljubljane, ki je dalje časa kradel pri nekem pekovskem mojstru v Litiji.

Izgubila je Ana Crnologar srebrno uro, vredno 8 kron.

Župan Hribar v nevarnosti. Izpod Grintovca se nam poroča: Te dni je godoval ljubljanski župan Hribar v Cerkljah. Ob štirih popoldne je zajahal svojega konjiča, da gre nazaj v Ljubljano. A konjiček ga je vrgel za župniškim vrtom raz sebe in vlekel par korakov za seboj. Pobral se je, a ni mogel vsled strahu in oslabelosti zopet na konja in ko je gospod Hribar poizkušal zopet splezati nanj, je konj zdirjal in župan je bil zopet pod konjem, ki ga je vlekel za seboj, dokler se ga ni oprostil. Župan je izgubil ščipalnik in klobuk, kar so pa našli gostje, ki so prišli pomagat. Župan menda ni nič poškodovan.

Nezgoda na električni železnici. Fijakarski hlapec Ignacij Kračun je peljal več čevljarskih pomočnikov od Gruberjeve ceste na Karlovško cesto. Kračun je bil vinjen in se je s svojim vozom zadel v voz električne cestne železnice. Eden čevljarski pomočnik je padel z voza, a je ostal nepoškodovan. Oba voza sta poškodovana. Posestnik fijakarskega voza g. Globočnik ima okolu 100 K škode.

Nesreča v tivolskem gozdu. Ivan Arenšek je šel v tivolski gozd nabirat drva. Ko je lezel na neko drevo, padel je na tla. Zomil si je roko.

Nova spomlad. Na restavracijskem vrtu juž. kolodvora cvete kostanj.

Detomorilka oproščena. Danes je stala pred porotniki 22letna detomorilka Jera Briselj iz Slap. Vrgla je novorojeno dete moškega spola v gnojnico. Zagovornik je dokazoval, da je v rodbini blaznost. Obtoženka je bila oprošćena. Ob 4 uri popoludne se porotne obravnave nadaljujejo.

Hlapec v tuji obleki. Alojz Dernovšek hlapec pri Goršetu v kantini, je včeraj porabil priliko, ko je bil sam in vzel iz kovčega nekemu rezervistu celo obleko. Napravil se je in odšel ne da bi se bil vrnil.

V tivolskem gozdu so sprehodi proti Šiški, posebno mostiči, jako zanemarjeni. V sredi nekega mostiča je velika luknja. Naj bi se nekoliko bolj skrbelo za udobnost, pa tudi za varnost občinstva.

Nevaren cigan prijet. Gregor Breščak, cigan iz kamniškega okraja, kateri je bil že večkrat kaznovan in je bil tudi že v prisilni delavnici, je včeraj v Supančičevi opekarni nevarno grozil, da bode gotovo dva zaklal. Bil je ukroten, ko je dospel stražnik.

Društvena godba Pri koncertu, katerega priredi društvena godba v soboto 3. t. m. na vrtu hotela »Ilirija«, sodeluje iz prijaznosti slavno slovensko pevsko društvo »Slavec« pod osebnim vodstvom pevovodje g. P. Gorupa.

»Vlačugi, bežita, policaj gre«, tako je opominjal neki moški Amalijo Potokar in Marijo Vidrich, ko sta se vlačili po drevoredu. Na opomin sta bežali, a policaj ju je dohitel in odvedel.

Člani slovenskega gledališča iz Ljubljane so priredili predstave v Saku. Jutri gostujejo v Varaždinu.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Roparski napad v Ljubljani. Policijska nadstražnika Ivan Papler in Stefan Goričan sta našla dne 26. julija t. l., okoli ½4. ure zjutraj na Resljevi cesti blizu kolodvora brezzavestnega, na obrazu krvavečega Italijana na tleh; spravila sta ga v mestno stražnico in tam je izpovedal, da mu je ime Pietro Cassasola, rodom iz Tolomezza pri Vidmu in da je zadnji čas delal pri stavbenem mojstru Faleschiniju. Ker je pa bolehen, je stopil iz dela ter namerava domu odpotovati. Pravil je nadalje, da se mu je na predvečer pridružil blizu kolodvora neznan laško in slovensko govoreč človek s slamnikom na glavi in mu pravil, da je tudi zidar. Z njim je popival po nekaterih krčmah v Kolodvorskih ulicah in je hotel v zadnji krčmi prenočiti, toda neznani tovariš ga je pregovoril, da je šel ž njim, češ, da bo pri njem spal. Iz te krčme sta krenila proti kolodvoru in tu ga je neznanec nenadoma napadel, s pestjo udaril večkrat po obrazu, siloma podrl na tla, nato mu je posegel v gorenji žep telovnika, iz katerega mu je vzel bankovec za 20 kron, druzega za 10 kron, potem pa zbežal. Od tega dne je napadeni Čassasola izginil brez sledu. Mestni detektiv Franjo Poljanec je še isti dan zvedel, da sta bila omenjena zidarja v krčmi Marije Ravnik v Kolodvorskih ulicah in da je mlajšega v osebi Ernesta Merljaka, zidarskega pomočnika iz Renč, okraj Gorica, dobro poznala, ker je čez teden večkrat v njeno gostilno zahajal. Merljak je isto popoldne v njeni krčmi popival, naročil in plačal za isto noč postelio, a kljub temu ni v njeni gostilni spal. Ko se je še Poljanec razgovarjal s krčmarico, stopil je Merljak v gostilno, in Marija Ravnik je opozorila detektiva, da je ta isti fant, nakar je bil aretiran. Izprva je obdolženec dejanje tajil, potem je trdil, da je bil stari Italijan njegov stric France Cegnar iz Renč, ki se je isto noč domu odpeljal. Kasneje je pa odkrito priznal, da je res rop izvršil. On pravi, da se mu je ta nesrečna misel rodila med potjo proti kolodvoru in da je to tudi takoj izvršil. V to svrho ga je nenadoma napadel, s pestjo udaril trikrat po obrazu in ga z obema rokama s silo podrl na tla. Italijan se je branil in klical na pomoč, on je pa urno segel v zgornji žep telovnika, v katerem je imel denar in za katerega se je Italijan krčevito držal, in mu ga vzel, potem pa stekel. Pri včerajšnji porotni obravnavi je dobil obtoženec šest let težke ječe, poostrene z enim postom na mesec.

Druga obravnava proti Mariji Manfredoniji in Tomažu Koširju zaradi napeljevanja k ponareji kovinskega denarja se je morala prestaviti, ker drugi obtoženec k razpravi ni prišel.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavka zidarjev v Varšavi. V Varšavi stavka do 3000 zidarjev. Med policijo in zidarji je prišlo do krvavega spopada. Aretovali so okolu 100 oseb. — Največja sladkorna tovarna Nemčije pogorela. Pri Thornu je pogorela največja sladkorna tovarna Nemčije Kuhnsee. Požar je uničili vse stroje. Škode je nad pet milijonov mark Zavarovana je bila tovarna pri 13 zavarovalnicah — Nadvojvoda Oton zdrav. Z Dunaja poročajo: Nadvojvoda Oton, ki je došel iz Hala na Dunaj, je popolnoma ozdravel. Šel bo v Galicijo, kjer bo lovil divjačino. — Povratek v Južno Afriko je angleška dovolila bivšemu transvalskemu predsedniku Steinu, ki je prisegel kot angleški podanik. — Umrl je bivši osebni lovec ranjkega prestolonaslednika Rudolfa, Anton Rieder, v Gumpoldskirchnu pri Dunaju. Zadela ga je kap. — Zlato so našli, kakor poročajo »Times«, na zemljišču japonske vlade pri Kesenu. Sodijo, da bodo dobili za dva do tri milijona funtov šterlingov zlate rude.

Mednarodni shod gasilcev je bil 10. t. m. otvorjen v Budimpešti.

Napoleon o ženskah. Malo je znano, da veliki Napoleon pred ničemur ni imel tak strah, kot pred — ženskami. To se pravi, ni se bal žensk svojega časa, pač tistih, ki jih je slutil priti na pozorišče. Ni se bal žensk, ki so mu bile udane, niti takih, ki so spletkarile proti njemu, toda bal se je žensk, ki so se zavedale svoje duševne moči. Bil je neizprosen sovražnik ženske emancipacije, dasi je tako gibanje v njegovi dobi bilo omejeno le na male kroge. Rekel je nekoč generalu Gourgandu: „Ako se dajo ženskam enake pravice, kakor moškim, je to začetek anarhije. Ženske je treba držati za uzdo, ker so uporne, v trenotku boja neustrašene, pogumne in celo krutejše in krvoločnejše, kakor moški. Ako bi enkrat res nastal boj med obema spoloma, bo isti hujši in strašnejši, kakor boj med raznimi stanovi in plemeni“.

Ruski veliki knezi. Razven carja je na Ruskem še 33 visokih članov carske rodbine, ki se imenujejo veliki knezi in ki so veliko breme državi, kajti vsak ima dohodkov od rojstva in pa do smrti 2 milijona mark na leto. Torej skupaj dobe veliki knezi 66 milijonov mark na leto. Razven tega dohodka imajo pa še velikanska posestva in sicer vsi skupaj: 5000 kvadratnih angleških milj zemljišča, t. j. 40 % evropske Rusije, 325 gradov in palač, 20.000 služabnikov. Tudi uživajo veliki knezi na Ruskem posebne pravice Velikega kneza ni mogoče ne tožiti ne zaslišati pred navadnim sodiščem, ampak je nalašč zato ustanovljeno posebno sodišče. To sodišče pride k velikemu knezu na dom in ga zasliši. Tudi ni potrebno, da bi veliki knez prisegel, dovolj je samo, da podpiše.

Stavka zidarjev v Novem Jorku. Kakor poročajo, so sklenila vsa zidarska društva, pridružiti se stavkarjem. Tako se je število stavkujočih pomnožilo na 54 000 delavcev. Radi tega počiva delo pri 65 šolah, katere bodo imele prostora za 100.000 učencev.

Nevihta pri Sebastopolju. Okoli Sebastopolja je razgrajala močna nevihta ter napravila mnogo škode. Več ladij se je ponesrečilo na morju.

Novi nihilistični načrti.

Neki ruski nihilistični list, ki izhaja v Genevi v Svici, napoveduje nove nihilistične napade v Rusiji. Varstvene odredbe ruske policije proti nihilističnim nakanam bodo brezuspešne, ker ima peterburški izvrševalni odbor nihilistov celo med policijo svoje pristaše. Pri napadu na Pleveja je jako sodeloval neki višji policijski uradnik! Sedaj nameravajo nihilisti umoriti več ruskih uradnikov in predsednika svete sinode. Carja hočejo nihilisti umoriti šele potem, ako ne bodo nanj vplivali dosedanji umori.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Berolin, 30. avgusta. Rusi cenijo, da imajo tri japonske armade pred Ljaojanom 330.000 mož z 940 topovi.

London, 30 avgusta. O položaju v Mandžuriji prihajajo poročila, da išče (!) Kuropatkin umikanja proti severu. V Peterburgu so mnenja, da Ljaojan za uspešno brambo prenizko leži. Raditega Kuropatkin na velikih transportih že od sobote dalje pošilja zaloge proti Mukdenu. Boj pri Ljaojanu bo torej le boj med prvimi japonskimi in zadnjimi ruskimi četami, prava velika in odločilna bitka se bo pa vršila za Ljaojanom.

London 30. avgusta. Rusi so v bojih v sredo, četrtek in petek izgubili tri baterije in 5000 mož. Tudi japonske izgube so velikanske.

London 30. avgusta. Japonci, ki so nekaj dni prekinili naskoke na Port Artur, so v soboto zopet naskočili Port Artur ter naskok v nedeljo nadaljevali. Japonski naskok je bil odbit, kljub velikim japonskim izgubam. Japonci so si priborili le dva mala griča, katera so pa morali zapustiti, ker niso mogli vzdržati rus. bombardiranja. Mnogokrat imenovana utrdba štev. 5 je že štirikrat menjala posestnika. Sedaj je prazna, ker je ne morejo vzdržati ni Rusi, ni Japonci.

London, 30. avgusta. Nadalnje pomožne japonske čete so se izkrcale pri Dalnjem.

Peterburg, 30. avgusta. (Kor. urad.) Dnevno carjevo povelje določa, da se bojevnikom v Port Arturju ušteje od 1. maja t. l. do končanega obleganja vsaki mesec službene dobe za celo leto. Stesélj je dobil križ sv. Jurija III. razreda.

Mukden, 30. avgusta. (Kor. ur.) Poprave križarka »Rosija« in »Gromoboj« bodo v Vladivostoku v kratkem končane. Aleksejev in general Linjevič sta v Vladivostoku. V Mukden dohajajo vedno nove čete.

Zalog. 30 avg. Umrla je danes zjutraj v Zalogu pri Ljubljani c. kr. poštarica Emilija Vencovsky.

Trst 30. avgusta. Uradna „Triester Zeitung“ piše, da odstopi grof Goess zaradi zasebnih razmer.

Linc, 30. avgusta. Gorenjeavstrijski deželni zbor bo sklican v prvi polovici meseca oktobra.

Zagreb, 30. avgusta. Radi izgredov v Samoboru je obtoženih 54 oseb, med njimi tudi šestinski župnik Mato Miletić.

Peterburg, 30 avgusta. (Kor. urad.) V mestu Merw so uradno konstatirali kolero.

Carigrad, 30 avg. (Kor. urad.) Bivši sultan Murat je umrl na diabetes.

Oljnate barve v kositarnih škatljicah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice 524 5 12—6
Vnauja naročila proti povzetju.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
29	zveč.	740·0	16·8°	brezvetr.	del. jasno.	
30	7. zjutr.	739·1	13·4	sr. svzh.	sk. obl.	0·0
	2. popol.	736·8	24·7	sl. jug.	»	

Srednja včerajšnja temperatura 16·5° norm. 17·3°

V novi stavbi na Resljevi cesti št 26 je v kratkem za oddati

lepo zračno stanovanje

s tremi sobami in pritiklino, ter z delom vrta.
Vse drugo se poizve pri kamnoseku
Feliks Toman-u 1425 3—1

Duhovnik

išče stanovanje z 2—3 sobami in kuhinjo v mirni, zračnem kraju s 1. ali 15. sept.
Ponudbe na upravništvo lista. 1422 2—2

Grenčica
„Florian“
in likér
„Florian“
najboljša kapljica
za želodec. 1238 30

Dve prodajalki,

izurjeni v kupčiji, **iščeta službo v kaki trgovini,** najrajše v mestu, v katero lahko takoj vstopita.
Ponudbe naj se pošiljajo na poste restante **G. 6. Kropa, Gorenjsko.** 1407 5—5

Nepremočljive haveloke in pelerine,
plašče za dame
(Brunnenmäntel)
najnovejša, zelo praktična fazona, priporočata
Gričar & Mejač,
Ljubljana, 1408 6—3
Prešernove ulice štev. 9.

Razglas

o prostovoljni dražbi premičnin.

V zapuščino **g. Luka Mlakar-ja iz Lukovice** spadajoče premičnine se bodo na prostovoljni javni dražbi prodale in sicer se bode izklicala:

a) zaloga železa in železnega blaga v cenilnem zapisniku od št. 1 do št. 253 cenjena na 2943 K 62 v. in

b) zaloga manufakturnega in špecerijskega blaga v cenilnem zapisniku od št. 1—549 cenjena na 5891 K 34 v., najprej vsaka zaloga posebe kar povprek najboljšemu ponudniku in potem obe skupaj, če bo kdo morebiti več ponudil

dné 15. septembra 1904. ob 10. uri dopoldne.

Druge premičnine, kakor: pohištvo, gostilniška oprava, vino in vozovi v cenilnem zapisniku od št. 550—674, cenjena na 1579 K 47 v. pa vsak predmet posamič

dné 26. septembra 1904

in naslednje dneve **vsak dan ob 9. uri dopoludne** počenši po zaporednih številkah cenilnega zapisnika.

Plača se takoj v gotovini. 1415 3—2

Kupljeni predmeti se imajo najdalje v osmih dneh odnesti. Za kakovost, množino in obstoj v cenilnem zapisniku navedenih predmetov se ne jamči.

Pojasnila daje c. kr. notar **Janko Rahné na Brdu** vsak dan v uradnih urah.

Tam se tudi dobe prepisi cenilnega zapisnika proti plačilu pisarniških stroškov.

Na Brdu, dné 25. avgusta 1904.

Janko Rahné, c. kr. notar kot sodni poverjenik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.